

PRÍPUSTNOSŤ SŤAŽNOSTI V PRÍPADE SAMOSTATNÉHO PROCESNÉHO SPOLOČENSTVA

Napriek podaniu dovolania iným účastníkom na strane sťažovateľky platí, že ak sťažovateľka ako členka samostatného procesného spoločenstva nepodala dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, nevyužila právne prostriedky, ktoré jej priznáva zákon na ochranu jej základných práv a slobôd. Jej ústavná sťažnosť je preto neprípustná.

(Uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky č. k. II. ÚS 23/2020 z 23. januára 2020)

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 23. januára 2020 predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť M. P., zastúpenej advokátskou kanceláriou JUDr. Magda Poliačiková, advokátka, s. r. o., Národná 17, Žilina, v mene ktorej koná konateľ a advokát JUDr. Ing. Jozef Lalinský, vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Žiline sp. zn. 10 Co 268/2018 z 22. augusta 2019 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť M. P. o d m i e t a ako neprípustnú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 29. októbra 2019 doručená ústavná sťažnosť M. P. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 10 Co 268/2018 z 22. augusta 2019 (ďalej len „rozsudok krajského súdu“).

2. Z ústavnej sťažnosti a jej prílohy vyplýva, že sťažovateľka je stranou v konaní (ako žalobkyňa spolu s P. S., pozn.) o zaplatenie sumy 26 480 € s príslušenstvom vedeným pred Okresným súdom Žilina (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 6 C 255/2013. Okresný súd v uvedenej veci svojím rozsudkom z 30. januára 2018 žalobe žalobcov čiastočne vyhovel, v časti konanie zastavil a vo zvyšnej časti žalobu zamietol. Proti označenému rozsudku súdu prvej inštancie podali žalobcovia, ako aj žalovaný odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd napadnutým rozsudkom tak, že rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti výrokov potvrdil, druhým výrokom určil, ktoré výroky súdu prvej inštancie zostali odvolaniami nedotknuté a tretím výrokom stranám náhradu trov konania nepriznal. Sťažovateľka nespokojná s napadnutým rozsudkom krajského súdu sa obracia so sťažnosťou na ústavný súd.

3. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti namieta, že napadnutý rozsudok krajského súdu je v „rozpore so zásadou spravodlivej ochrany práv účastníkov súdneho konania“, pretože krajský

súd údajne posúdil jej odvolanie „veľmi povrchno, arbitrálne a nedostatočne vyhodnotil... odvolacie námietky“, čím malo dôjsť k porušeniu jej označených práv. Sťažovateľka argumentuje, že základom žalovaného nároku bolo bezdôvodné obohatenie za užívanie jej pozemku, ktoré žalovaný získal bez právneho dôvodu. Bezdôvodné obohatenie vnímala ako neuhradenú odplatu za užívanie pozemku, ktorá bola obvyklá v danom mieste a čase za porovnateľnú nehnuteľnosť. Namietala nesprávne a nekritické akceptovanie a prevzatie záverov zo znaleckého posudku, ktorý výšku odplaty rátal ako odplatu za prechod a prejazd cez pozemok, a nie za užívanie pozemku, ktorý v okolnostiach posudzovaného prípadu považovala aj za nadbytočný. Vychádzajúc zo svojej argumentácie, sťažovateľka dospieva k záveru o nedostatočnom odôvodnení napadnutého rozsudku krajského súdu, ktorý sa nedostatočne vysporiadal s jej odvolacími námietkami.

4. K otázke prípustnosti svojej sťažnosti sťažovateľka v ústavnej sťažnosti uviedla, že „vyčerpala všetky opravné prostriedky“ na ochranu svojich práv.

5. V závere svojej ústavnej sťažnosti sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd po jej prijatí na ďalšie konanie rozhodol týmto nálezom:

„1. Základné právo M. P. na súdnu ochranu upravené v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a na spravodlivé súdne konanie upravené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd Krajským súdom v Žiline postupom v konaní vedenom pod sp. zn. 10 Co 268/2018 porušené bolo.

2. Ústavný súd SR zrušuje Rozsudok Krajského súdu v Žiline, č. k. 10 Co 268/2018 zo dňa 22. 08. 2019.

3. Krajský súd Žilina je povinný uhradiť trovy právneho zastúpenia sťažovateľa právnomu zástupcovi JUDr. Magda Poliačiková, advokátka, s. r. o. Národná 17, Žilina, vo výške 415,44 €...“

II.

6. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

7. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

8. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

9. Ústavný súd podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a skúma, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrh, ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

10. Ústavný súd, vychádzajúc z povahy námietok, v súčinnosti s okresným súdom zistil, že S. vystupujúci na strane žalobcov 10. októbra 2019 doručil súdu prvej inštancie dovolanie proti napadnutému rozsudku krajského súdu, o čom sťažovateľka ako žalobkyňa musela mať vedomosť, keďže jej advokátska kancelária zastupovala oboch žalobcov, teda aj ju, v konaniach pred všeobecnými súdmi a je dôvodný predpoklad, že advokátska kancelária sťažovateľky koncipovala aj podané dovolanie, keďže v dovolacom konaní je právne zastúpenie povinné, čo ako podstatnú skutočnosť vo svojej ústavnej sťažnosti zamlčala.

11. V okolnostiach posudzovanej veci sťažovateľkin nárok mohol a aj bol samostatne uplatnený, vychádzajúc z výroku rozsudku súdu prvej inštancie (okresný súd o jej nároku rozhodol samostatným výrokom, ktorý bol krajským súdom potvrdený, pozn.) teda išlo o samostatné procesné spoločenstvo v zmysle § 76 CSP. Uvedená skutočnosť v spojení so skutočnosťou, že sťažovateľka nepodala proti rozsudku odvolacieho súdu dovolanie, znamená, že sťažovateľka nevyužila dovolanie na ochranu svojich označených práv, tak ako to využil žalobca S., čo je aj dôkazom toho, že potenciálne existovali dôvody na podanie dovolania.

12. Z ustanovenia § 55 písm. d) v spojení s § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že ústavná sťažnosť je neprípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal právne prostriedky, ktoré mu priznáva zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd.

13. Ústavný súd, vychádzajúc z uvedeného, konštatuje, že sťažovateľka mala povinnosť využiť dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok, ktorý možno aj vzhľadom na ustálenú judikatúru ústavného súdu týkajúcu sa zachovania lehoty na podanie sťažnosti smerujúcej proti meritórnemu rozhodnutiu odvolacieho súdu po procesnom rozhodnutí odvolacieho súdu (napr. I. ÚS 169/09, I. ÚS 69/2010, II. ÚS 91/2011), ako aj vzhľadom na znenie ustanovenia § 124 zákona o ústavnom súde považovať za účinný právny prostriedok nápravy porušenia označených práv, pretože v prípade procesného rozhodnutia odvolacieho súdu (dovolací súd by konštatoval neexistenciu tvrdenej vady) bola by jej vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu lehota na podanie sťažnosti zachovaná.

14. Z princípu subsidiarity ako jedného zo základných pojmových znakov právomoci ústavného súdu podľa čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že ochranu pred ústavným súdom nemožno využiť súčasne alebo pred inými prostriedkami nápravy, ktoré má sťažovateľ k dispozícii, ale že sťažnosť je prípustná iba vtedy, ak napriek vyčerpaniu všetkých prípustných právnych možností nápravy naďalej dochádza k porušovaniu základných práv alebo slobôd sťažovateľa (m. m. IV. ÚS 21/02).

15. Ako už bolo uvedené v bode 11 tohto rozhodnutia, sťažovateľka dovolanie nepodala, preto je potrebné urobiť záver, že nevyčerpala dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok, ktorý jej zákon na ochranu jej práv účinne poskytuje a na ktorého využitie bola oprávnená. Ústavný súd preto považuje ústavnú sťažnosť sťažovateľky za neprípustnú.

16. Sťažovateľka ani len netvrdila (tým menej preukazovala), že by nespĺnila podmienku vyčerpania opravného prostriedku z dôvodov hodných osobitného zreteľa (§ 132 ods. 3 zákona o ústavnom súde).

17. Z týchto dôvodov ústavný súd podľa § 56 ods. 2 písm. d) zákona o ústavnom súde sťažnosť už pri jej predbežnom prerokovaní odmietol ako neprípustnú.

18. Keďže došlo k odmietnutiu ústavnej sťažnosti ako celku, ústavný súd sa nezaoberal ďalšími návrhmi sťažovateľky, pretože tieto sú viazané na to, že ústavný súd sťažnosti vyhovie.